

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням педагогічної ради

Директор \_\_\_\_\_ А.В. Сторчак

від 30.08. 2023 р.

протокол № 1

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА**  
**початкової школи Кримківської гімназії**  
**Шполянської міської ради ОТГ Черкаської області**  
**на 2023-2024 навчальний рік**

## **Розділ 1. Загальні положення освітньої програми для 1-4 класу**

**Початкова освіта** – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

**Метою початкової освіти** є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Реалізація мети початкової освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- визнання унікальності та обдарованості кожної дитини, що забезпечується рівним доступом до освіти, заборонаю будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;
- цінність дитинства, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;
- радість пізнання, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проєктної діяльності;
- розвиток вільної особистості шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;
- міцного здоров'я та добробуту, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;
- забезпечення безпеки у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення закладу освіти на безпечне місце, де запобігають насильству і цькуванню, надають необхідну підтримку;
- утвердження людської гідності шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);
- плекання любові до рідного краю та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;
- формування активної громадянської позиції, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколишнього світу.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;

- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання протягом життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Усі компетентності однаково важливі і взаємопов'язані: елементи, притаманні одній компетентності впливатимуть на формування інших.

У змісті всіх освітніх програм послідовно впроваджено компетентнісний підхід, який відповідає стратегічному напрямку розвитку освіти в контексті положень Концепції «Нова українська школа» та показано особливості запровадження наскрізних змістовних ліній «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність», які відображають провідні соціально й особистісно значущі ідеї, що послідовно розкриваються у процесі навчання й виховання.

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток» підсилює формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості: збереження, захист довкілля й усвідомлення сталого його розвитку, готовність брати участь у вирішенні питань навколишнього середовища і розвитку суспільства.

Наскрізна лінія «Громадянська відповідальність» забезпечує розвиток соціальної й громадянської компетентностей, розкриває суть поняття «відповідальний громадянин», визначає вектори його діяльності.

Реалізації здоров'язбережувальної ключової компетентності сприяє наскрізна лінія «Здоров'я і безпека», орієнтуючи на формування учня як духовно, емоційно, соціально й фізично повноцінного громадянина, що дотримується здорового способу життя, активно долучається до облаштування безпечного для життя й діяльності середовища.

Метою наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» є навчання молодого покоління українців ощадливості, раціонального використання коштів, планування витрат, стимулювання лідерських ініціатив, прагнення успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Наскрізні змістові лінії спільні для всіх начальних предметів, є засобом інтегрування навчального змісту, вони корелюються з окремими ключовими компетентностями і сприяють формуванню ціннісних і світоглядних орієнтацій учня, що визначають його поведінку в життєвих ситуаціях. Упровадження наскрізних змістових ліній у навчальний предмет передбачає розв'язування завдань реального змісту, виконання міжпредметних навчальних проєктів, роботу з різними джерелами інформації.

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2023/2024 навчальному році освітня програма Кримківської гімназії розроблена на основі Державного

стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року № 688):

- о для 1-2-х класів Нової української школи - Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти, розроблену під керівництвом Шияна О.Я., 1-2 клас (затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»);
- о для 3-4-х класів Нової української школи - Типової освітньої програми, розроблену під керівництвом Шияна О.Я., 3-4 клас (затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»).

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб **за такими циклами:**

- перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);

Відповідно пізнавальна діяльність здобувачів освіти здійснюється із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрований основі та з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Організація освітньої діяльності початкових класів Кримківської гімназії у 2023-2024 н.р. здійснюватиметься в умовах воєнного стану, тому, для виконання навчальних планів та вимог Державних стандартів початкової освіти, передбачається організовувати освітній процес за змішаною формою та з використанням технологій дистанційного навчання, Це дасть змогу адаптувати програму до технічних та індивідуальних можливостей учнів і вчителів, оперативно здійснювати зворотній зв'язок, відстежувати навчальний поступ кожного учня, диференціювати навчальні завдання.

## Розділ 2. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, загальний обсяг навчального навантаження для учнів:

- 1-х класів становить 805 годин на навчальний рік (тижневе навчальне навантаження учня – 20 годин);
- 2-х класів становить 875 годин/навчальний рік (тижневе навчальне навантаження учня – 22 години);
- 3-х класів становить 910 годин/навчальний рік (тижневе навчальне навантаження учня – 23 години);
- 4-х класів становить 910 годин/навчальний рік (тижневе навчальне навантаження учня – 23 години).

Детальний розподіл навчального навантаження по предметах висвітлено у навчальному плані закладу для 1-4 початкових класів (Додаток 1,2,3,4), який розроблено відповідно до чинних нормативно-правових актів.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у Типових програмах, Державних стандартах.

Зміст освіти у гімназії реалізується через впровадження освітніх галузей, які реалізуються через наступні навчальні предмети:

### 1 клас

| <i>№ з/п</i> | <i>Освітні галузі</i>                                                                                                                         | <i>Навчальні предмети</i>                   |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| 1            | Мовно-літературна, у тому числі: <ul style="list-style-type: none"> <li>● українська мова і література</li> <li>● іншомовна освіта</li> </ul> | Українська мова                             |
|              |                                                                                                                                               | Іноземна мова (англійська)                  |
| 2            | Математична                                                                                                                                   | Математика                                  |
| 3            | Природнича, соціальна, здоров'язбережувальна, громадянська й історична галузі                                                                 | Я досліджую світ                            |
| 4            | Технологічна                                                                                                                                  | Дизайн і технології                         |
| 5            | Мистецька                                                                                                                                     | музичне мистецтво<br>образотворче мистецтво |
| 6            | Фізкультурна                                                                                                                                  | Фізична культура                            |

### 2 клас

| <i>№ з/п</i> | <i>Освітні галузі</i>                                                                                                                     | <i>Навчальні предмети</i>  |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| 1            | Мовно-літературна, у тому числі: <ul style="list-style-type: none"> <li>українська мова і література</li> <li>іншомовна освіта</li> </ul> | Українська мова            |
|              |                                                                                                                                           | Літературне читання        |
|              |                                                                                                                                           | Іноземна мова (англійська) |
| 2            | Математична                                                                                                                               | Математика                 |
| 3            | Природнича, соціальна, здоров'язбережувальна,                                                                                             | Я досліджую світ           |

|   |                                 |                                             |
|---|---------------------------------|---------------------------------------------|
|   | громадянська й історична галузі |                                             |
| 4 | Технологічна                    | Дизайн і технології                         |
| 5 | Інформатична                    | Інформатика                                 |
| 6 | Мистецька                       | музичне мистецтво<br>образотворче мистецтво |
| 7 | Фізкультурна                    | Фізична культура                            |

### 3 класи

| № з/п | Освітні галузі                                                                           | Навчальні предмети                          |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| 1     | Мовно-літературна, у тому числі:<br>• українська мова і література<br>• іншомовна освіта | Українська мова                             |
|       |                                                                                          | Літературне читання                         |
|       |                                                                                          | Іноземна мова (англійська)                  |
| 2     | Математична                                                                              | Математика                                  |
| 3     | Природнича, соціальна, здоров'язбережувальна, громадянська й історична галузі            | Я досліджую світ                            |
| 4     | Технологічна                                                                             | Дизайн і технології                         |
| 5     | Інформатична                                                                             | Інформатика                                 |
| 6     | Мистецька                                                                                | музичне мистецтво<br>образотворче мистецтво |
| 7     | Фізкультурна                                                                             | Фізична культура                            |

### 4 класи

| № з/п | Освітні галузі                                                                       | Навчальні предмети                          |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| 1     | Мовно-літературна, у тому числі:<br>українська мова і література<br>іншомовна освіта | Українська мова                             |
|       |                                                                                      | Літературне читання                         |
|       |                                                                                      | Іноземна мова (англійська)                  |
| 2     | Математична                                                                          | Математика                                  |
| 3     | Природнича, соціальна, здоров'язбережувальна, громадянська галузі                    | Я досліджую світ                            |
| 4     | Технологічна                                                                         | Дизайн і технології                         |
| 5     | Інформатична                                                                         | Інформатика                                 |
| 6     | Мистецька                                                                            | музичне мистецтво<br>образотворче мистецтво |
| 7     | Фізкультурна                                                                         | Фізична культура                            |

З метою створення освітнього розвивального середовища щодо дослідження мовних одиниць і явищ для опанування початкових лінгвістичних знань і норм української та іноземних мов, формування пізнавального інтересу, формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей, розвитку особистості із застосуванням засобів різних видів мовленнєвої діяльності, збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвитку мовленнєво-творчих здібностей здобувачів освіти у 1-4 початкових класах з варіативної складової типового навчального плану виділено години для вивчення освітніх галузей:

- «Мовно-літературної» у 1 класі на предмет «Українська мова» -1 годину;
  - «Математичної» у 2 класі на предмет «Математика» – 1 годину;
  - «Мовно-літературної» у 3 класі на предмет «Українська мова» – 1 годину;
  - «Мовно-літературної» у 4 класі на предмет «Українська мова» – 1 годину.
- Мистецька освітня галузь «Мистецтво» у 1-4-х класах гімназії реалізується через окремі предмети вивчення за видами мистецтва: «Мистецтво: музичне мистецтво», «Мистецтво: образотворче мистецтво».

У 1-4 початкових класах з метою фізичного розвитку, естетичного виховання здобувачів освіти, формування пізнавальної активності, морально-вольових якостей особистості, творчих здібностей, з метою реалізації компетентнісного інтегрованого підходу у навчальній діяльності, фізкультурна освітня галузь впроваджується у предметі «Фізична культура»

Граничну наповнюваність класів встановлено відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту». При визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин.

### **Розділ 3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти**

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань,

умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

У початкових класах навчальна діяльність уперше стає об'єктом спеціального формування, тому *ключова компетентність уміння вчитися* набуває першочергового значення: оволодіння учнями загальнонавчальними вміннями і навичками (навчально-організаційними, загальнопізнавальними, контрольно-оцінними) значною мірою визначатиме успішність їхньої навчальної діяльності.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітніх програм необхідно використовувати **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Відповідно до мети і завдань освітніх галузей початкової освіти виділено предметні змістові лінії, які реалізуються в процесі вивчення певного навчального предмета й передбачають можливу інтеграцію з іншими освітніми галузями через розв'язування дослідницьких завдань, проєктів, формування наскрізних умінь учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами навчальних предметів і є мета предметними. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як “Екологічна безпека й сталий розвиток”, “Громадянська відповідальність”, “Здоров'я і безпека”, “Підприємливість і фінансова грамотність” спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні освітнього середовища.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактування, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;

- роботу в проєктах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови

для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають ціннісних переконань, досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

**Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти** здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт-суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків (або інших законних представників), відповідно до *наказу МОН № 813 від 13.07.2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»*.

Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання ґрунтується на **принципах** дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

**Основними функціями оцінювання** є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання **пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання**. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

**Об'єктами оцінювання** є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» **результати навчання** - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **формульовального** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

**Вербальна оцінка** - оцінювальне судження, **рівнева оцінка** - оцінювальне судження із зазначенням рівня результату. **Вербальну і рівневу оцінки** можна виражати як усно, так і письмово. Рівень результату навчання рекомендуємо визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Результат оцінювання **особистісних надбань учня/учениці** у 1-4 класах рекомендуємо виражати **вербальною оцінкою**, а **об'єктивних результатів навчання учня/учениці** у 1-2 класах - **вербальною оцінкою**, у 3-4 класах – або **вербальною оцінкою**, або **рівневою оцінкою** за вибором закладу загальної середньої освіти на підставі рішення його педагогічної ради.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 1 до наказу МОН № 813 від 13.07.2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»).

Під час організації формульовального оцінювання рекомендовано дотримуватись **алгоритму діяльності вчителя під час організації формульовального оцінювання** :

1. формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
2. ознайомлення учнів із критеріями оцінювання;
3. забезпечення активної участі учнів у процесі оцінювання;
4. забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія);
5. корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Здобувачі початкової освіти (учні 4-х початкових класів) проходять державну підсумкову атестацію (ДПА), яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. Результати ДПА не впливають на підсумкову оцінку за рік. Особливості

проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

#### **Розділ 4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти**

Відповідно до Закону «Про освіту» стаття 12 п.4,5 «початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року», «особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку».

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

До 1-4-х класів гімназії зараховуються учні відповідно до «Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» (наказ МОН України від 16.04.2018 року №367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.05.2018 року за №564/32016) та переводяться на наступний рік навчання відповідно до «Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання» (наказ МОН України від 14.07.2015 року №762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 08.05.2019 року №621) зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за N 924/27369).

#### **Розділ 5. Форми організації освітнього процесу**

В умовах реалізації компетентнісного підходу одним із основних завдань сучасного закладу освіти є формування активної інтелектуальної особистості, яка має достатній рівень культури, володіє знанням основ наук, здатна креативно мислити, проявляти ініціативу, творчо вирішувати життєві і професійні завдання. Формування такої особистості забезпечує використання в освітньому процесі різноманітних форм організації навчання, які створюють умови для активної навчальної діяльності школярів.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути нестандартні уроки: екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-концерти, уроки-імпровізації, уроки-ігри, уроки-театралізації, уроки-змагання, уроки творчості, уроки-конкурси, квести, уроки-конференції, уроки-вікторини, інтерактивні уроки (уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані, бінарні уроки, проблемні уроки тощо. Ці форми здійснюють емоційний вплив на дітей, підтримують інтерес до навчання, забезпечують інтелектуальний розвиток, спонукають до ініціативи, формують навички взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу. Використання нестандартних організаційних форм потребує розумного їх дозування та врахування специфіки навчального предмета і вікових особливостей школярів.

Результативною активною освітньою формою організації заняття є діяльність в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу). У груповій навчальній діяльності учнів успішно формуються уміння вчитися, планувати, моделювати, здійснювати самоконтроль, взаємоконтроль, рефлексію тощо. Важливу роль вона відіграє у реалізації виховної функції навчання: в процесі взаємодії виховується взаєморозуміння, взаємодопомога, колективність, відповідальність, самостійність, уміння доводити і відстоювати свою точку зору, культура ведення діалогу. Контакти й обмін думками, під час групової діяльності, істотно активізують роботу всіх учнів - членів групи, стимулюють розвиток мислення, сприяють розвитку і вдосконаленню їх мовлення, поповненню знань, розширенню індивідуального досвіду. Успіх такої роботи залежить від уміння вчителя комплектувати групи, організовувати роботу в них, розподіляти свою увагу так, щоб кожен учасник відчував зацікавленість педагога у кінцевому успіху і плідних міжособистісних взаєминах.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Ефективність освітнього процесу залежить від правильного педагогічно обґрунтованого вибору форм організації навчання, який забезпечується глибоким і всебічним аналізом освітніх, розвивальних і виховних можливостей кожної з них. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

## **Розділ 6. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти**

Система внутрішнього забезпечення якості освіти у закладі реалізується відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Кримківській гімназії Шполянської міської ради ОТГ Черкаської області, схвалено педагогічною радою (протокол №\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_р.) та затверджено директором гімназії (наказ №\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_)

Освітню діяльність у початкових класах здійснюють досвідчені кваліфіковані педагоги, які пройшли підвищення кваліфікації (відповідно до плану

У 2023-2024 навчальному році учні 1-4-х класів закладу навчатимуться за підручниками, а саме:

### 1 клас

| № з/п | Назва підручника                       | Автори                                                  |
|-------|----------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| 1     | Українська мова. Буквар                | Вашуленко М.С., Вашуленко О.В.                          |
| 2     | Англійська мова<br>(з аудіосупроводом) | Герберт Пухта, Гюнтер Гернгрос, Пітер Льюїс-Джонс       |
| 3     | Математика                             | Корчевська О.П., Козак М.В.                             |
| 4     | Я досліджую світ<br>(у 2-х частинах)   | Гільберг Т.Г., Тарнавська С.С., Гнатюк О.В., Павич Н.М. |
| 5     | Мистецтво                              | Калініченко О.В., Аристова Л.С.                         |

### 2 клас

| № з/п | Назва підручника                               | Автори                                                        |
|-------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| 1     | Українська мова та читання<br>(у 2-х частинах) | Вашуленко М.С., Дубовик С.Г. (ч. 1);<br>Вашуленко О.В. (ч. 2) |
| 2     | Англійська мова<br>(з аудіосупроводом)         | Герберт Пухта, Гюнтер Гернгрос, Пітер Льюїс-Джонс             |
| 3     | Математика                                     | Будна Н.О., Беденко М.В.                                      |
| 4     | Я досліджую світ<br>(у 2-х частинах)           | Гільберг Т.Г., Тарнавська С.С., Павич Н.М.                    |
| 5     | Мистецтво                                      | Островський В.М., Федун Г.П.                                  |

### 3 клас

| № з/п | Назва підручника                               | Автори                                                           |
|-------|------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| 1     | Українська мова та читання<br>(у 2-х частинах) | Вашуленко М.С. та ін. (частина 1);<br>Вашуленко О.В. (частина 2) |
| 2     | Англійська мова<br>(з аудіосупроводом)         | Г.К. Мітчел,<br>Марілені Малкогіанні                             |
| 3     | Математика                                     | Будна Н.О., Беденко М.В.                                         |
| 4     | Я досліджую світ<br>(у 2-х частинах)           | Гільберг Т.Г., Тарнавська С.С., Грубіян Л.В., Павич Н.М.         |

|   |           |                              |
|---|-----------|------------------------------|
| 5 | Мистецтво | Островський В.М., Федун Г.П. |
|---|-----------|------------------------------|

#### 4 клас

| № з/п | Назва підручника                            | Автори                                                     |
|-------|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| 1     | Українська мова та читання (у 2-х частинах) | Вашуленко М.С., (частина 1);<br>Вашуленко О.В. (частина 2) |
| 2     | Англійська мова (з аудіосупроводом)         | Г.К. Мітчел,<br>Марілені Малкогіанні                       |
| 3     | Математика                                  | Будна Н.О., Беденко М.В.                                   |
| 4     | Я досліджую світ (у 2-х частинах)           | Гільберг Т.Г., Тарнавська С.С.,<br>Павич Н.М.              |
| 5     | Інформатика                                 | Корнієнко М. М., Крамаровська С.М.,<br>Зарецька І.Т.       |
| 6     | Мистецтво                                   | Островський В.М., Федун Г.П.                               |

Освітній простір 1-4 початкових класів НУШ обладнано з урахуванням вимог новітніх освітніх технологій і методів навчання у початковій школі, відповідно до Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи (наказ МОН України від 23.03.2018р. №283 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи»). Кабінети 1-4-х початкових класів закладу обладнано мобільними одномісними робочими місцями, що дозволяє (за необхідності) змінювати освітній простір. У всіх приміщеннях є технічні засоби навчання (проектор або телевізор). Наявність тематичного ілюстрованого матеріалу, методичної літератури, роздаткового матеріалу для учнів, навчальних таблиць, літератури для дітей тощо створюють комфортне середовище для роботи та відпочинку.

З метою неперервного відстеження результатів впровадження Державного стандарту початкової освіти, їх прогнозування та коригування перед педагогічними працівниками гімназії стоять завдання щодо організації діяльності внутрішньої системи якості освіти:

- здійснювати науково-методичний супровід педагогів, які впроваджують новий Державний стандарт початкової освіти; надання адресної допомоги;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;

- активізувати роботу з формування цифрової культури педагогів, розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів початкових класів і вчителів-предметників.

Дані завдання будуть реалізовуватись через:

- проходження курсів підвищення кваліфікації педагогами;
- участь педпрацівників у методичних заходах гімназійного, міського, обласного рівнів;
- проведення заходів, тижнів фахової майстерності;
- участь у професійних конкурсах;
- поширення перспективного педагогічного досвіду;
- роботу над методичною проблемою;
- спостереження за освітньою діяльністю учнів;
- виконання діагностичних (контрольних) робіт;
- анкетування, бесіди.

Аналіз результатів моніторингу дасть можливість відстежувати стан впровадження Державного стандарту початкової освіти в рамках Концепції «Нова українська школа» та вчасно приймати необхідні управлінські й педагогічні рішення.

**Навчальний план початкової школи (1-2, 3-4 класи НУШ)**

**Кримківської гімназії на 2023-2024 н.р.**

| Назва освітньої галузі (предмета)                                                                                                    | Класи                      |             |             |             |              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|-------------|-------------|--------------|
|                                                                                                                                      | 1                          | 2           | 3           | 4           | разом        |
| Всього учнів:                                                                                                                        | 7                          | 6           | 9           | 6           | 28           |
| хлопчиків                                                                                                                            | 3                          | 3           | 6           | 1           | 13           |
| дівчаток                                                                                                                             | 4                          | 3           | 3           | 5           | 15           |
| <b>Інваріантний складник</b>                                                                                                         |                            |             |             |             |              |
| Навчальні програми                                                                                                                   | кількість годин на тиждень |             |             |             |              |
|                                                                                                                                      | 1                          | 2           | 3           | 4           | разом        |
| Мовно-літературна (навчання грамоти, українська мова і літературне читання)                                                          | 5+1                        | 5           | 5+1         | 5+1         | 23           |
| Іншомовна (Іноземна мова)                                                                                                            | 2                          | 3           | 3           | 3           | 11           |
| Математична (Математика)                                                                                                             | 3                          | 3+1         | 4           | 4           | 15           |
| Природнича, громадянська й історична, соціальна і здоров'язбережувальна галузі (Я досліджую світ)                                    | 7                          | 8           | 7           | 7           | 29           |
| Інформатична (Інформатика)                                                                                                           | -                          | -           | 1           | 1           | 2            |
| Мистецька (Мистецтво)                                                                                                                | 2                          | 2           | 2           | 2           | 8            |
| Фізкультурна (Фізична культура)                                                                                                      | 3                          | 3           | 3           | 3           | 12           |
| <b>Всього</b>                                                                                                                        | <b>20+3</b>                | <b>22+3</b> | <b>23+3</b> | <b>23+3</b> | <b>88+12</b> |
| Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять (українська мова) | -                          | -           | -           | -           | -            |
| <b>Гранично допустиме тижневе навантаження на одного учня</b>                                                                        | <b>20</b>                  | <b>22</b>   | <b>23</b>   | <b>23</b>   | <b>88</b>    |
| <b>Сумарна кількість годин, що фінансується з бюджету</b>                                                                            | <b>23</b>                  | <b>25</b>   | <b>26</b>   | <b>26</b>   | <b>100</b>   |